

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Clericis non residentibus. Consilium CCXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

CONSILIVM CCXIII.

- C**VM per statutum de foraneo Canonico receptum sit, id quod ex fructibus sue prebendae superest, ultra octo modios & viginti solidos usualis monetæ, vicario absentis assignati (cujus generis statutum tolerabile, & juri contrarium non est, c. Omnes de consue. c. Ad audientiam de cler. non resid.) æquum non est, ut hi octo modij & viginti solidi ipsi Canonico absentis accrescant, & sic alijs presentibus & residentibus Canonicis per omnia adæquetur. Neque etiam quia vicarij opera propter presentem Ecclesiæ desolationem minus necessaria est, & quamdiu minus necessaria erit, absentis integri fructus exhibendi sunt: *
- cum cessante statuto, ex juris communis constitutione, absentis nihil omnino de fructibus suæ prebendæ præberi, sed illis ipse penitus privari, imò etiam ad perceptorum restitutionem cogi possit, c. Quia nonnulli c. Relatum d. c. Ad audientiam de cler. non resid. *
- Quod autem sic absentis subtrahitur, & in deservituram Ecclesiæ per constitutionem vicarij non convertitur, per Capitulum in ipsius potius Ecclesiæ communem, quam singulorum Canonicorum residentium utilitatem convertendum est, c. penul. de cler. non resid. Oldrad. conf. 140. In Ecclesia nu. 5. Ea autem utilitas in re presenti maxime consistet in fabricæ Ecclesiæ, sic incendio deformatæ, reparatione, ut per eam divini officij exhibitio restaurari, & sic vicariorum opera iterum repeti possit. Vnde etiam est, quod per Concilium Tridentinum hujusmodi non residentium fructus pubeantur convergi vel in fabricam Ecclesiæ, vel in aliud opus pium, sess. 6. c. 1. sess. 22. cap. 3. sess. 23. cap. 1. vers. si quis autem de reformat. Sed hæc quidem de grossis fructibus, & qui singulis præbendis proprij sunt: † Nam quoad distributiones, & quæ in communi dividi solent cum ad presentes seu residentes tantum pertineant, & in illis absentes presentibus partem non faciant, presentium portio propter absentes auctior esse debet; quia quod absentibus non datur, illis, non fabricæ, aut alijs causæ accrescere æquum est, c. 1. & ibi DD. de cler. non resid. lib. 6. Vid. conf. 208. & 209.

De Clericis non residentibus.

S. V M M A R I V M.

- Fructus beneficij litigiosi vel vacantis.
1. Vacare non dicitur, in cuius possessione alius est.
 2. Litigiosa res qua sit.
 3. Litis appellatione quid veniat.
 4. Possessor pacificus quis dicatur.
 5. Possessio pacifica esse non definit, si possessor quoscumque citari curet.
 6. Conductio rei propria nulla est.
 7. Fructus vacantis beneficij pertinent ad successorem.
 8. L. Si aliquam rem de acquir. possess. intellectus.

CONSILIVM CCXV.

EX casu proposito, ipsæque quæ ad institutionem ejusdem pertinent, duplex oritur difficultas; prior, an beneficium, de cujus fructibus locatis agitur, vacaverit, & litigiosum fuerit, sic ut ad Episcopum seu ejus

sigilliferum dispositio de fructibus ejusdem pertineat? altera, an posterior conductio seu redemptione fructuum ejusdem beneficij aliquod momentum habeat.

Pro resolutione prioris duo veniunt expendenda: primum, an tempore, quo Dominus Sigillifer locavit seu in arrendam dedit D. Gerardo de Rauwe fructus ac redditus Ecclesiæ Parochialis de Appelteren, eadem Ecclesia vacaverit, sic ut secundum sententiam latam in Rota urbis Romanæ anno 1445. 17. mensis Decembris tempore locationis fructus dictæ Ecclesiæ pertinuerint ad dispositionem & liberam administrationem D. Episcopi seu ejusdem substituti? Et certum est, quod non. † Cum enim non dicatur vacare, in cuius possessione aliquis est constitutus, l. 2. §. 1. D. de act. empti, gloss. Cum quæretur in V. vacam c. Vnde vi; sequitur, quod cum præfatos D. Gerardus ante tempus hujusmodi contractus vigore nominationis per Sedem Apostolicam Universitati Lovaniensi concessæ, acceptaverit, & ejusdem realiter & corporalem possessionem consecutus sit, non potuisse dici vacare, ad effectum, ut ad præfatum Dominum Episcopum potuerit pertinere fructuum ejusdem beneficij omnimoda administratio: deficiente enim causâ administrationis, hoc est vacatione beneficij, quid mirum, si & ipse effectus, hoc est ipsa administratio & dispositio cesset?

Alterum est, anne tempore prædicto saltem beneficium fuerit litigiosum, ad eum scilicet effectum, ut secundum alteram partem ejusdem sententiæ (quæ cavetur administrationem & dispositionem eorundem fructuum pertinere ad Episcopum, donec is, cui de beneficio provisorum erit, idem beneficium pacifice possiderit) bono jure potuerit Dominus Sigillifer locare fructus dictæ Ecclesiæ parochialis? Et verius est, quod non: Litigiosum enim qui dici potuit beneficium, super quo præfatus D. Gerardo nulla umquam lis fuit mota, vel in petitorio vel in possessorio? Id enim non patitur natura conjugatorum; & in jure res litigiosa definitur, de cujus dominio causâ movetur, aut per judicariam conventionem, aut per preces Pontifici vel Principi oblatas, & Iudici insinuat, ac per eum adversario supplicantis comunicatas, ac per eum adversario supplicantis in Clem. ult. Vt lre pendente nihil innovet. postquam à Iudice competente in ea citatio emanavit, & ad partem citatam pervenit. † Litis enim appellatione tantum venit controversia judicialis, iuxta ea quæ habentur in l. Causas C. de transact. & l. Postquam liti C. de pact. *

Et rursum cui hujusmodi lis mota non est, merito pacificus dici debet, per ea, quæ latè notat Ludovicus Gomezius, in Comment. ad reg. cancel. de trien. posses. quasi. 53. & ut dicit Paulus de Leazaris, in Clem. Gravi de re script. pacificus possessor dicitur, qui habet possessionem sine controversia juris vel facti judicialis vel extrajudicialis, ut eum refert & sequitur Guido Papæ, decis. 85. nu. 3.

Iam autem verum est D. Gerardo in iudicio nusquā sive coram Ecclesiastico iudice, sive laico factam esse controversiam super possessione; neque etiam extrajudicialiter, quia de eo non constat; nam quod dicitur quandam vigore gratiæ expectativæ

speculative idem beneficium & illius possessionem acceptasse, nihil movet; quia illud nullam molestiam facti prefato D. Gerardo praestitit: ut enim factum extrajudiciale obstitit, necesse est intervenire molestiam turbativam fructuum aut possessionis, secundum Bald. in l. Ordinarij c. De rei vind. per l. Cum nemo c. De acquir. poss. & per ea quae latissime scripsit Gomez ad reg. de annali possessore quasi. 45. Sed tantum abest, ut id fecerit, qui vigore huiusmodi gratiae acceptasse dicebatur incerto forte rumore; ut etiam generali citatione velut interdicto retinendae possessionis, auctoritate supremi Concilij emissa, & omnibus, quicumque se possessioni prefati D. Gerardi opponere vellent, vocatis, ille quisquis fuerit, nusquam apparuerit; sic ut in contumaciam illius, ceterorumque non comparentium continuatus & manentis fuerit prefatus D. Gerardus. Quia igitur acceptatio prefati expectantis quoad possessionem D. Gerardi de jure nullum sortita est effectum, merito nunc quoque nullum praestare potest impedimentum, c. Non

5 praestet de reg. iur. lib. 6.

Illud certe satis temere dicitur, D. Gerardum per impetrationem citationis in forma generali contra quoscunque opponere volentes a iudice laico in possessione super manutentionem, fecisse sibi controversiam suam possessionem, sic ut pacificus tunc dici nequiverit: quia cum iudicium sive lis non constet sine adversario, c. Verus de verb. signif. neque quisquam intelligatur sibi controversiam facere, ut nec causam possidendi mutare, l. Qui bona §. fin. de acq. poss. nullo comparante adversario; non potuit inde res fieri litigiosa, aut pacifica possessio turbari. Cui hoc adjungam, quod ea quae inducta sunt ad augmentum & maiorem securitatem comparandam, non debeant operari diminutionem, l. Nemo enim de reg. iur. nec solet nocere abundans cautela. Testamentum c. De testam. l. Non solent de reg. iur. Est autem impetrata ea citatio, & in jus vocatio, non quod ea egerit D. Gerardus; poterat enim possessione accepta sine auxilio iudicis laici contentus esse: sed ut tanto securior esset, & viam praeccluderet alijs, qui fortassis post longa temporum intervalla, quaestionem super possessione molituri erant. Non debet itaque in caput illius verti, quod pro salute ejus permissum fuit,

6 Quod ob gratiam de reg. iur. lib. 6.

Quibus sic constitutis, pro prioris quaestionis decisione, recte infertur, locationem per D. Sigilliferum prefato D. Gerardo factam duplici inspectione destrui vel nullam esse; Priori quod sit facta de ijs fructibus, qui neque ex consuetudine neque ex jure praefatae sententiae ad Dominum Episcopum pertinebant: Non ita quidem quasi eo respectu negotium fuerit omnino nullum; nihil enim prohibet rem alienam locari, aut vendi, l. rem alienam de contrab. empt. sed quod effectu careat, quia patientiam & defensionem Sigillifer non potuerit praestare, l. Ex conducto D. Locati, quodque ipsi ex locato agenti obstat exceptio, velut evictionis apparentis in limine contractus, l. Ex hi l. Si post c. De evict. Posteriori vero, quod D. Gerardus hic rem suam propriam conduxerit; quo casu certissimum est, contractum non tantum inefficacem, sed etiam nullum esse, l.

Conf. Wem. Tom. I.

Qui rem propriam l. Ad probationem c. De locat. & conduct. etiam si sciverit rem suam esse, l. Suae rei D. De contrab. empt. gloss. in d. l. Qui rem, Bart. in l. Si aliquam rem D. De acquir. poss. nu. 4. Ita ut merito non debeat aliquam actionem ex huiusmodi contractu D. Sigillifer habere: & tanto minus, quod stricta interpretatio hic potius sit sequenda; 7

attento quod de jure communi huiusmodi administratio & dispositio de vacantibus & litigiosis beneficijs, non debeat pertinere ad alium, quam successorem, c. Praesenti de off. ord. lib. 6. & in Extravag. Ioan. xxii. incip. Suscepti regimini sub. tit. De elect. 8

Occurrit tamen hic nodus difficilis ex Tertuliani Iuriconsulti responso, in d. l. Si aliquam rem, & ijs, quae in ea parte scripserunt Glossa & Doctores; quod qui sciens se rem habere & possidere, eandem ab alio conducit, intelligatur possessionem perdere, & in locatorem transferre: item quod in casu proposito D. Gerardus respectu possessionis, quam existimabat esse apud Dominum Episcopum, fructus beneficii conduxerit; juxta illam speciem, quae per Iuriconsultum sola deciditur, in d. l. Si aliquam rem. Sed paucis responderi potest, D. Gerardum per huiusmodi contractum noluisse aliquo modo juri suo derogare; id enim praesumendum non est: sed quod veritus litem adversarij alicujus postea exoriturum, voluerit sibi etiam in eum casum de huiusmodi fructibus prospicere, ut si non pleno jure suo eos habere posset, saltem titulo conductionis retinere ab eo, qui locandi in eum eventum haberet potestatem; & sic quodammodo sub conditione, quae quatenus de fecit, reliquit contractum inutilem; cum nulla sit causa, cur aliquid deberetur. Neque videri debet respectu possessionis condictio sustineri; quia, ut ait Paulus Castrensis in d. l. Si aliquam rem, id tantum obtinet, quoties in iudicio possessionis futurus esset melior, a quo conduco, per l. Si in emptione §. rei sua de contrab. empt. Iam vero comparatione Gerardi & D. Episcopi facta, non potuisset tempore locationis D. Episcopus esse potior in possessione, quia nullam adhuc habebat aut habere poterat, licet nulla iustituta, aut pacifica Gerardi possessione turbata. Et novissime si quae fuisset possessio aut jus apud D. Episcopum, id paulo post subsecuta sententia possessorij D. Gerardi eversum & annihilatum fuisset; sic ut per supervenientem causam dominij, quamvis ab initio recte contracta fuisset locatio, prorsus debuerit annihilari; quia rei suae locatio numquam consistere potest, l. Neque pignus de reg. iur. Annihilari, inquam, non tantum pro futuro tempore, (quod nullam habet dubitationem, propter possessionis acquisitionem supervenientem) sic ut pensionum postea cessarum nomine conductorem nil solvere oporteat, ne pro maiore tempore mercedem praestet, quam conducti titulo possedit, l. Si fundus D. Locati: verum etiam pro praeterito, quo nondum fructus ex patientia locatoris percepti erant, & pro quo ex subsecuta sententia declaratum fuit nihil juris habuisse D. Episcopum.

Hic ad priorem quaestionem accommodatis defendamus ad posteriorem, in qua haerendum non est. Nam eo constituto, quod locatio prior inter

L l a

D. Si-

D. Sigilliferum & D. Gerardum contracta fuerit nulla; consequitur necessarium, posterio-rem quoque non dico nullam fuisse, sed inefficacem: dum enim convenit, ut D. Gerardus, cedere, transferre, seu (ut est in ipso instrumento post-rioris contractus) relinquere deberet D. Henrico Blyleven omnem actionem, quæ sibi ex huius-odi arrenda competere aliquo modo potuit, cen- setur velut spem tantum cessisse; quæ successum nul- lum habens, nullum operari potest effectum, *l. Nec emptio de contrah. empti*. seu potius vendidisse rem, quæ non erat, atque sic nullam contraxisse obli- gationem, *d. l. Nec emptio*; aut saltem sub conditio- ne, si competitura esset actio, quæ deficiente ob- ligatio nulla nasci potest, *l. Multum interest De hæ- red. vel act. vend. cum nulla sit ratio, cur D. Gerardus aliquid eorum, quæ pro huiusmodi cessione ad- dixit, præstare cogatur, qui incertum jus actionis tantum vendidisse intelligitur, l. Nam hoc modo De hæred. vel act. vend.* Quod si hic quis replicare velit, D. Gerardum saltem præstare debere debitorem fuisse D. Sigilliferum, hoc est locatorem, ex eodem fundamento respondebitur, quod cum id præstari nequeat, ut ex superioribus sit manifestum, in nul- lo teneri D. Gerardum.

Consentaneum itaque juri, rationi, & æquitati existimamus nihil actum videri tam quoad prio- rem locationem inter D. Sigilliferum & D. Ge- rardum initam, quam quoad posteriorem inter eundem Dominum Gerardum & D. Henricum: ita ut jure huiusmodi conventionum alter alteri nequaquam sit obligatus, sed bono jure licuerit D. Gerardo tamquam pacifico possessori omnes & singulos fructus dictæ Ecclesiæ percipere & reti- nere. Expendendum interim erit, an in Diocesi Cameracensi sint privilegia vel consuetudines, quæ aliud postulent, & quorum vigore rationes supra- dictæ subverti possint: nam in alijs Diocesium peculiaribus quædam esse circa beneficiorum vacan- tiæ & litigiosorum fructus & administrationem, scimus.

De Clericis non residentibus.

SVMMARIUM.

Sequestratio fructuum beneficij.

1. Sequestratio eripit possessionem.
2. Sequestratio regulariter prohibita.
3. Sequestratio fieri non potest, nisi citato possessore.
4. Supplico libello expediri non possunt, quæ decretum requirunt.
5. Sequestratio fieri non potest sine causæ cognitione.
6. Possessionis triennalis in beneficio effectus.
7. Possessio annalis beneficij impedit sequestrum.
8. Residentis in beneficio necessitas quomodo accipitur.
9. Beneficij privato sine sententia Iudicis ipso iure non inducitur.
10. Confiscata bona quæ restituantur reo restituta.
11. Restitutio adversus confiscationem ad perceptos fru- ctus non extenditur.
12. Collatio beneficiorum est fructus Prælatura.
13. Promissiones de beneficijs nondum vacansibus iuri communi repugnant.

CONSILIUM CCXVI.

Quod si iusta sit petitio, quæ pro parte D. Hen- rici Sgreven Rectoris parochialis Ecclesiæ de Grootlundert, pro revocatione decreti seu or-

dinationis (per quam in amplissimo Concilio Brabantia ad supplicem libellum dicto Concilio pro parte D. Lamberti Boschuysen præsentatum, prima mensis Iulij an 1577. novissimè præteritè ordinatum est, ut Domini Cameræ computus op- pidi Bredensis curent seu faciant decimas & fru- ctus dictæ Ecclesiæ colligi & inveni, illasque bene & fideliter asservari ad opus ius habentis sequen- tibus rationibus deducitur & comprobatur. Et in primis quidem manifestum est, hoc decretum, sive hanc ordinationem nihil aliud esse, quàm se- questrationem fructuum dictæ Ecclesiæ, eamque involuntariam & iudicalem: * ideo quod tertie personæ fructus committantur, & possessori bene- ficij recipiendorum seu habendorum illorum po- testas eripatur, *l. Sequester & ibi Doct. de verb. signif. Doct. in c. ult. De sequest. poss. & fruct. §. à qua, ut nec* ab arresto, incipiendum non est: cum regulariter sit utroque jure prohibita huiusmodi involuntaria sequestratio, *l. i. c. de prohib. sequest. pecuniar. l. De sequest. poss. & fruct.* quia sit species quædam exe- cutionis, à qua Iudex incipere prohibetur, *l. i. c. De execut. rei ind.* quamdiu possessor per adver- sarium probationibus convictus & sententiâ judi- cis condemnatus non est, *d. l. i. c. de prohib. sequest. pec.*

Cum itaque ex instrumentis pro parte D. Hen- rici exhibitis evidenter constet, eum ex collatio- ne seu præsentatione Regia in anno 1573 obtinuisse dictam parochialem Ecclesiam de Grootlundert, & in illa per Ordinarium loci 18. Januarij anno 1574. canonicè fuisse institutum, & vigore huiusmodi institutionis realem & actualem posse- sionem ejusdem Ecclesiæ obtinuisse, & ex eo die hæctenus fuisse illum in pacifica & quieta tum illius, tum fructuum & emolumentorum ejusdem percipiendorum possessione; non potuit ex juris ratione, per huiusmodi ordinationem & seque- strum talis possessio illi eripi; saltem non ad solam dicti D. Lamberti supplicationem, præfato D. He- rico nec citato, nec audito. * Nam quibus casibus sequestratio contra supradictam regulam fieri per- mittitur, numquam fieri potest, nisi citato & au- dito possessore; & legitima causæ cognitione ad- hibita, *l. de unoquoque De re iudic. si modò possessor citatus contumaciter non compareat, c. 2. De dolo & contum. qualis dicti D. Henrici contumacia nul- la hic intervenit, at nec intervenire potuit, nullâ præcedente illius citatione.* Vnde refert Petrus Rebuffus, in tract. de sequest. art. 1. glof. 1. nu. 12. in §. 3. tomo ad consil. Reg. & in d. l. Sequester vers. secunda con- clusio, per Senatum Parlamentum annullatam fuisse sequestrationem partibus non auditis factam, pro- hitumq; Secretarijs & alijs, ne literis subscribe- rent; nec illas concederent, per quas mandaretur sequestrum fieri parte non audita; quia in hac re co- gnitio causæ verberetur.

Et sane absurdum fuit sic ad solum libellum seu supplicationem dicti D. Lamberti sequestrum decerni; cum quæ causæ cognitionem requirunt seu desiderant, per solum libellum expediri non pos- sint, *l. Nec quicquam §. ubi decretum D. De off. Pro- cons. & leg.* * Quod quidem sequestrum tanto minus in proposito decerni potuit, quod de jure & titulo dicti D. Lamberti tempore huiusmo- di decreti non constiterit: & ut involuntaria hæc seque-